

МЪСЕЧНО
СПИСАНИЕ

ОРГАНЪ
НА
СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЪ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ

Редакторъ: И. И. Хранковъ.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Позивъ къмъ всички лозари и винари въ страната	77
2. М. Михайловъ. — Нашитъ задачи	78
3. И. И. Хранковъ. — Полезно ли е виното?	82
4. Н. Недѣлчевъ. — Добиване на облагороденъ материялъ за посаж- дане лозя	85
5. И. И. Хранковъ. — Дѣйствиe на сѣрата, гипса и изобшо на сул- фатитѣ върху лозата	88
6. Р. Бѣлчевъ. — Дѣ сж свѣтитѣ лозови подложки?	91
7. И. И. Хранковъ. — Влиянието на разнитѣ подложки върху качес- твото и количеството на плода	93
8. К. Н. Христовичъ — Антракнозата	96
9. До господа д-ръ Хар. Нейчевъ и С-ие. София	98
10. По въпроса за афиницията	101
11. Съюзни и дружествени	102
12. Свѣдѣния за лозята и други	105
12. Фондъ	106
13. Хроника	107

Ф О Н Д Ъ

за подпомагане „Съюза на българскитѣ лозари-винари“ и
сп. „Лозарски Прѣгледъ“.

Подобно на миналитѣ години и прѣзъ настоящата ще
продължава събирането на доброволни помощи за засилване
на Съюза и издържка на списанието. Редакцията се надѣва,
че всѣки лозаръ и винарь ще внесе по нѣщо за горната цѣлъ.

Редакцията моли г. г. сътрудницитѣ и кореспондентитѣ
и да побързатъ съ изпращането на материялъ и свѣдѣния,
за да не се забавя излизането на книжкитѣ.

ВАЖНО ЗА Г. Г. ЛОЗАРИТѢ.

Съобщавамъ на г. г. лозаритѣ, че тая година имамъ
отлични и строго сортирани подложки и грозда облагоро-
дени върху американскитѣ лози: Монтикола, Мурведеръ
1202, 101¹⁴ и Шасла X Берландиери 41⁶; гроздата сж: перу-
щенски Памидъ, варненски Димятъ, Зарчинъ, Шасла доре,
Сензо, сливенска Шефка и Любенка.

Желющигѣ празни не се връщатъ. Цѣни достъпни
всѣкому.

Гр. Сливенъ.

Съ почитане:

Никола Ив. Сарживановъ.

ЛОЗАРСКИ ПРЪГЛЕДЪ

СПИСАНИЕ НА СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЪ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ.

Годишенъ абонаментъ 40 лв. прѣдплатени за 20 печатни коли. Обявления и реклами се приематъ по споразумение. Ръкописи не се връщатъ. Всичко, което се отнася до списанието, да се изпраща до редакцията въ София, „Гурко“ 18.

Статии отъ „Лозарски Прѣгледъ“ може да бждатъ прѣпечатвани само съ разрѣшенне отъ редакцията му.

Редакторъ: И. И. Хранковъ.

СЪЮЗЪ

на

БЪЛГАРСКИТЪ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ

№ 265

Гр. София, 12. III. 1921 г.

ПОЗИВЪ

КЪМЪ ВСИЧКИ ЛОЗАРИ И ВИНАРИ ВЪ СТРАНАТА

Лозари,

Прѣди десетъ мѣсеци се учрѣди въ София Съюза на българскитѣ лозари-винари цѣльта и задачитѣ на който бѣха на нѣколко пжти всестранно разгласени и се молѣха всички лозари да се групиратъ въ мѣстни кооперативни дружества, а послѣднитѣ да се присѣдинятъ къмъ Съюза ни. За голѣмо съжаление, обаче, до днесъ болшинството лозари останаха глухи и индиферентни къмъ едно дѣло, което е тѣхно и което трѣбваше драговолно и щедро да подкрѣпятъ.

Лозари,

Слѣдъ всичко сторено до сега отъ Съюза, ние смѣтаме за безполезно да Ви припомниме цѣлитѣ на сѣщия, но ние считаме за послѣденъ общественъ дългъ да Ви изтъкнемъ какво поминѣка и професията Ви сж сериозно застрашени, което налага бърза, енергична и упорита борба. Съ други думи Вамъ е извѣстно какво онуй, което отдавна се мълвѣше — вино, алкохоизъмъ, затваряне и ограничаване на крѣчмитѣ

и пр., напослѣдъкъ се изразява въ особена остра форма. Именно явиха се даже нѣкакви лѣкари, които, безъ основно и специално проучване и наблюдение относно влиянието на виното върху човѣшкия организъмъ и пр., дръзнали да пишатъ „мотиви за ограничаване алкохолизма въ България“ приписвайки и на натуралното гроздово вино зловрѣдно дѣйствие. По край тѣзи лѣкари има и други демагози, „лѣживъздържатели“ и тѣмъ подобни, които правятъ сжщото. И всичкитѣ тѣзи хора изглежда че иматъ срѣдства за водене на своята печатна и словесна борба.

Прѣдъ видъ на горното положение и понеже въпроса засѣга економическото и стопанско положение на десетки хиляди български сѣмейства, а впоследствие това се явява обществень и социяленъ въпросъ отъ грамадно значение, ние Ви отправяме *послѣденъ* апелъ да подкрѣпите морално и маериялно Съюза за да може той своеврѣменно да реагира и отблъсне неоснователнитѣ и несправедливи домогвания доводи на Вашитѣ противници. Моментътъ е върховень и сждбоносень за Васъ и трѣбва да подпомогнете Съюза сега или никога!

Съ поздравъ

Съюзъ на българскитѣ лозари-винари.

Постоянно присжствие:

Ат. Гитевъ

Хр. Тишковъ

М. МИХАИЛОВЪ.

Нашитѣ задачи.

Отечеството ни е надарено съ всички природни условия за едно широко развито и доходно лозарство. Съюзътъ на българскитѣ лозари и винари има голѣмата задача да запази и развие този народень поминъкъ, отъ когото черпятъ прѣхраната си маса български граждани. Ние нѣмаме нови и пълни статистически данни, та съ цифри да установимъ голѣмото стопанско значение на лозарството за страната ни. Послѣднитѣ такива сж за 1912 год. Прѣзъ сжщата година въ страната ни е имало около 615 хиляди декари нови и стари лози, отъ които е получено 230 милиона килограма грозде. Ако до-

пуснемъ, че срѣдното притежание лозе за едно стопанство е 8 декари, то около 70—80,000 български сѣмейства черпятъ прѣхраната си отъ лозарството, или го иматъ като доходенъ клонъ отъ поминѣка си. Обаче, филоксерата до 1912 год. бѣ почти унищожила старитѣ лозя въ Сѣверна България и се бѣ прѣхвърлила въ Южна, вслѣдствие на което голѣми пространства земя, заети по рано съ лозя, останаха свободни. А знаемъ, че старитѣ лозя се садѣха по високитѣ и баирести мѣста, които сж прѣвъзходни за лозята, а негодни или мало-доходни за други култури. Тѣзи мѣста ще се използватъ най-доходно чрѣзъ лозарството. Освѣнъ това много наши градчета и села сж толкова обезземлени, че могатъ да изкарватъ прѣхраната си само съ по-скѣпи култури, каквато е лозата. Всичко това ни убеждава за голѣмото стопанско значение на лозарството за страната ни.

България винаги е била лозарска страна. Гроздето и неговитѣ продукти винаги сж били прѣдметъ на масова консумация. Виното е народно питие отъ незапомнени врѣмена и се цѣни отъ широкитѣ народни маси, като необходимостъ.

Но, благодарение на хубавитѣ природни условия за вѣршенето на лозата, при подобрена лозарска и винарска техника, българскитѣ вина ще могатъ да прѣскочатъ границитѣ ни и да намѣрятъ пазаръ въ чужбина. Така ние бихме могли да изнесемъ богатствата на нашата почва, на нашия климатъ и концентрирания трудъ на българския трудолюбивъ лозаръ. И когато родното ни лозарство, освѣнъ за задоволяване вътрѣшнитѣ ни нужди, стане значително перо въ външната ни търговия, неговото стопанско значение би нараснало още повече, защото ще създаде работа на стотина хиляди български граждани и би доставило значителни приходи на държавата.

Вѣпрѣки всички тѣзи добри изгледи, обаче, лозарството ни е силно заплашено, лозаритѣ помнятъ колко грижи имъ създаваше то прѣди войната. Кризата за лозарството ни се чувствовоше отъ всички. Унищоженитѣ отъ филоксерата лозя се възобновяватъ много скѣпо. Новитѣ лозя сж по деликатни и изискватъ много повече знания, внимателностъ и капиталъ. Недостатъчнитѣ прѣдварителни познания имаха своитѣ лоши послѣдци. Първитѣ неизбѣжни неуспѣхи спласиха лозаритѣ. Ето защо възобновяването на унищоженитѣ отъ филоксерата лозя въ първитѣ десетина години не отиваше съ оная бър-

зина, съ която филоксерата ги унищожаваше. Но този смутъ въ душитѣ на лозаритѣ, прѣдизвиканъ отъ голѣмитѣ разходи и неуспѣхи, се усили и разрастна до степенъ на криза отъ бързото разширение на фалшификацията на виното и вноса отъ чужбина. Фалшификацията е убийствена за лозарството ни. Прѣди войната, благодарение ниската цѣна на захарта, произвеждаше се много петио и на по ниска цѣна отъ колкото коствуваше на лозаря виното, произведено отъ чистия сокъ на лозата. Широката маса консуматори търси винаги евтеното, безъ да държи смѣтка за произхода и качеството на продукта.

Нелоялната конкуренция на фалшифицираното вино повлия на пазаря. Производителитѣ лозари бѣха принудени да намалятъ цѣната на виното си за да го продадатъ. Цѣната на виното спадна до коштуемата такава, а въ нѣкои години подъ нея. Лозаритѣ не можеха да посрѣщатъ разходите си. Сжществуването имъ като собственици бѣ застрашено; налагаше имъ се да се справятъ съ създаденото положение. Кръчмаритѣ търсѣха евтено вино и прѣдпочитаха петиотитѣ и фалшивитѣ вина, които сж по-евтени, по-червени и наситени съ танинъ, спиртъ и аромати. Лозаритѣ трѣбваше да търсятъ начини да поевтенѣятъ производството си. Но, вмѣсто да хванатъ пжтя на разума, тѣ трѣгнаха по най-лекия и най-опасния. За да поевтенѣятъ производството си, безъ да губятъ отъ това лозаритѣ, започнаха и тѣ да правятъ петио. И послѣднитѣ десетина години прѣди войната петиотизираха и търговци и кръчмари и едри и дребни лозари. Малцина сж онѣзи лозари, които не си послужиха съ петиота въ борбата съ нискитѣ цѣни на виното. По този начинъ петиотътъ завладѣ пазаря, а натуралното вино почти се загуби. Появилитѣ сс фалшиви вина на пазаря нѣмаха нито вкуса, нито приятността на виното, получено отъ гроздовия сокъ. А и така лошитѣ вина се доразвалѣха отъ кръчмаритѣ. Консумацията на бирата нарастна. И днесъ въ лозарска България се пие толкова бира, колкото и вино! Въ голѣмитѣ градове се пие по-много бира. И ако продължава това положение, бирата ще печели вече по-много консуматори, а виното ще ѝ отстѣпва. Широката консумация на бирата не се дължи на модерно увлечение, както нѣкои се мѣчатъ да обяснятъ прѣдпочитането на бирата прѣдъ виното въ голѣмитѣ гра-

дове, а е резултатъ на това, че консуматорътъ не е гарантиранъ, че ще получи чисто и здраво вино.

Така качествено влошеното вино бѣ причина многолесно чуждитѣ вина, макаръ и петиотизирани, да намѣрятъ широкъ пазаръ въ отечеството ни. Това положение щѣше да се влоши още повече, ако не бѣ настѣпила войната. Тогава захаръта се постави подъ възбрана, поскъпнѣ и се изгуби отъ пазаря. Петиотътъ чувствително намалѣ; вносъ на вино отъ чужбина не можеше да стане и лозаритѣ получиха добра цѣна за виното си. Днесъ тѣ се чувствуватъ добрѣ. Но тѣхното доволство нѣма да е трайно. Грозящата ги прѣди войната криза не ги е отминала; тя скоро ще имъ се наложи съ всичката си жестокость. Прѣдвѣстниците за това сж на лице. Пазарътъ се пълни съ захаръ, медъ и спиртъ. Това сж материалитѣ, отъ които се приготвява фалшивото вино. При 20 лв., килограмъ захаръ на пазаря, ще излѣзне по 4 лв. литъра петно. Скъпитѣ лозарски материали, обаче, и скъпата обработка на лозята не позволяватъ да се продава чистото натурално вино на тази цѣна безъ загуба. Но спадането цѣната на виното е неминуемо, когато захаръта ще бжде въ по-голѣмо изобилие. И лозаритѣ скоро ще бждатъ поставени въ тежкото положение да не могатъ да изкарватъ прѣхраната си. За хиляди български сѣмейства ще настѣпятъ: гладъ, мизерия и катастрофи. Ще стане това, което стана съ французкитѣ лозари прѣзъ 1907 год. И въ Франция тогава, поради ниската цѣна на захаръта, се продаваше петно по 7—8 ст. литъра. Цѣната на виното спадна подъ коштуемата му стойность. Лозарското съсловие обѣднѣ, изпадна въ мизерия и се видѣ въ невъзможность да плаща данъцитѣ си. И когато кризата застраши сжществуването имъ като собственици, тѣ хвърлиха партийнитѣ знамена и издигнаха това на лозаритѣ, подъ което се нареди бѣдствуващата маса лозари. Борбата бѣ отчаяна. Митинги, демонстрации и буйства изпълваха улицитѣ по градове и села. Безредицитѣ бѣха неизбежни. Едва тогава се стресна властътъ и обществото и се замислиха за милионитѣ французки лозари, чийто сжществуване бѣ заплашено. Отъ тогава борбата противъ фалшификацията на вината се усили и отъ страна на лозаритѣ и отъ тая на държавата. Отъ това положението на лозаритѣ се значително подобри.

Нашето лозарство е заплашено като поминѳкъ. Ние вървимъ по пътя на разрушението и кризиситѳ за лозарството. Петитотизирането и фалшификацията ще продължаватъ въпрѳки запрѳщението на закона. Цѳната на виното ще спада, а отѳ това ще губи качеството, за да се произведе количествено по-много. При такова положение лозарството ни нѳма да бѳде спасено нито отѳ високия акцизъ на бирата, нито отѳ монопола на спирта. Българскитѳ лозари трѳбва да погледнатъ злото направо въ очитѳ и смѳло и търпѳливо да поведатъ борба съ него. Въпрѳки запрѳщението на закона, петитотъ ще се прави до тогава, до когато самитѳ лозари, чрѳзъ своитѳ сдружения, не организиратъ единъ сериозенъ контролъ и надъ търговцитѳ и надъ тѳхъ си.

(Слѳва).

И. И. ХРАНКОВЪ.

Полезно ли е виното? *)

Понеже виното съ право се смѳта за традиционно българско народно питие; понеже производството и консумацията му е тѳсно свързана съ развитието и стабилизирането на лозарството ни, което съставлява единъ отѳ най-важнитѳ и сериозни поминѳци на десетки хиляди български сѳмейства, а впоследствие е единъ отѳ добритѳ и сигурни източници на държавния ни бюджетъ, — намѳрихме за умѳстно и наврѳменно да кажемъ нѳколко думи по озаглавения въпросъ въ свързка съ обвинението, че и виното причинявало алкохолизъмъ, а впоследствие съ желанието на нѳкои хора за намаляване и затваряне на кръчми и други мѳроприятия.

Прѳди да пристѳпимъ къмъ сѳщността на задачата ни, ние питаме има ли сериозно мислящи хора въ България, които съ факти да могатъ да докажатъ, че дѳйствително кръчмитѳ сѳ виновни за пиянството на нѳкои хора, а не

*) Настоящата ни статия, въпрѳки молбата ни, отказаха да помѳстятъ вѳстникитѳ: „Миръ“, „Прѳпорецъ“, „Зора“, „Независимостъ“, „Напрѳдъ“, „Дневникъ“, подъ наивния прѳдлогъ, че ги е страхъ да не ги обвинятъ хората въ защита на алкохолизма?! Ние скѳрбимъ за „доблестята“ на такива обществени органи и оставаме на лозаритѳ да си направятъ сѳжденията заключенията.

тѣзи послѣднитѣ? Ако има такива какъ биха обяснили тѣ факта какво, слава Богу, не всички българи се напиватъ, а само едно малцинство? Има ли нѣкой, който може да твърди какво умния, сериозния и честолюбивия човѣкъ може да се напие, и, напротивъ, лекия и лошо възпитания не би се напивалъ и при липса на кръчми? Има ли нѣкой, който може да посочи поне единъ случай на алкохолизъмъ въ България отъ умѣрено пиене на гроздово вино?

Слѣдъ горнитѣ въпроси, безъ да чакаме отговори, ние смѣло твърдимъ че въ България алкохолизъмъ отъ вино нѣма и не може да има; че кръчмитѣ, безъ да ги защитаваме, сами по себе си не сж причина за напиването на нѣкои хора, а тѣзи послѣднитѣ сж виновни;¹⁾ инѣкъ би слѣдвало заради бълхитѣ напр. да изгаряме юрганитѣ. Поради горнитѣ съображения ние съ спокойна съвѣсть и смѣло прѣпоръчаме на всѣки българинъ да пие по-малко натурално гроздово вино, безъ да се страхува отъ алкохолизъмъ.

За да не бждемъ обвинени въ голословие и пристрастно отнасяне спрямо виното, поднасяме на всички „тѣй наречени въздържатели и крещящи за вино и алкохолизъмъ“ долнитѣ данни и необирими авторитетни мнѣния: въ физиологическия рѣчникъ подъ заглавие: „Toxicologie des alcools“ (отровностъ на спиртоветѣ) д-ръ Ch. Richet се е изказалъ така: „това забѣлжително физиологическо дѣйствиe за отровността на висшитѣ алкохоли и алдехидитѣ съ сложни молекули понася едно прямо практическо потвърждение върху което само въ Франция, безъ да посочвамъ на чужди страни,

1) За туй имаме увѣрения и отъ фактитѣ отъ прѣди 5—6 години въ Русия — затварянето тамъ на кръчмитѣ не само не прѣкрати пиянството, противъ което сме и ние може би повече отъ колкото „тѣй нареченитѣ въздържатели“, но го увеличи, а освѣнъ туй се разшири контрабандната търговия съ спиртнитѣ питиета и пр. Именно ние много се боимъ да не би съ затварянето на явнитѣ кръчми да се умножатъ „тайнитѣ“, както е случая съ развратнитѣ публични домове, съ комарджийството и др. И ето защо ние намираме че, ако е въпросъ за затваряне на неполезни заведения, по-скоро би трѣбвало да се затворятъ кафенетата напр. въ които, вѣнъ отъ другото, се пиятъ питиета, за които ежегодно излизатъ отъ България десетки милиони левове, а не да се закача *безпричинно* виното — продуктъ отъ лозята, за които държавата ни е похарчила и сега харчи грамадни суми. Въ сжщность намъ е абсолютно необяснимо какъ и защо държавата ни поощрява стабилизирането и развитието на лозарството и винарството — ето на 27. II. т. г. г. Министра на Земледѣлието е открилъ въ гр. Плевенъ висшия курсъ по лозарство, винарство и градинарство, а отъ друга страна се посѣга на косвенния продуктъ отъ лозята—виното?

твърдѣ справедливо сж настоявали мнозина учени, като: Rabuteau, Dujardin — Beaumais, Laborde и Magnan, когато, напротивъ, епиловиятъ алкохолъ за развитието на алкохолизма — това ужасно зло, дѣйствиува най-малко. Прочее въ натуралното вино почти нѣма висши алкохоли, когато въ разнитѣ ракии, като: амери, абсенти, коняци и др., отъ които изкусната индустрия произвежда все нови вариетети, висшитѣ алкохоли се съдържатъ въ значително количество. *Ето защо може да се твърди съ най-гольма положителность, че натуралното вино не причинява алкохолизъмъ.*

Но ето и други не по-малко убедителни твърдения: прѣзъ 1903 г. извѣстното френско илюстрирано списание: „Illustration“ е произвело една извънредно интересна анкета досѣжно влиянието на виното върху човѣшкия организъмъ и това затуй, защото въпросътъ е билъ крайно вълнуващъ въ лозарско-винарска Франция и наложително е било да бжде уясненъ. Анкетата е дала слѣдния резултатъ — ще цитираме отдѣлнитѣ мнѣния само на двама капацитети: Д-ръ Ponchet, членъ отъ френската медицинска академия, е казалъ: „*Умьреното пиене на виното (разбирай натуралното) сигурно се отразява благотворно за здравето*“. А д-ръ Moreau de Tours, забѣлжжителенъ лѣкаръ на душевно болни, отбѣлжзалъ: „Употрѣбяването на виното е не само благоприятно за здравето, но и нужно обаче при условието: употребявай, но не злоупотрѣбявай“.

Изобщо френската медицинска академия се е изказала въ слѣдната смисълъ: отъ 29 нейни членове, които сж си дали мнѣнието, *19 сж за ползата отъ виното, 7 го отбѣлжзватъ като неутрално питие и само трима сж се изказали противъ него.*

Слѣдъ горѣизложеното ние пакъ канимъ поне единъ нашъ „въздържатель“ или лѣкаръ да излѣзе и съ факти и неоторими български данни да опровергае даннитѣ и фактитѣ на френскитѣ учени медици, които, увѣренъ съмъ, нито единъ българинъ би можалъ да обвини въ пристрастие или едностранчивость.

Поради туй и понеже въ лозарска България въпросътъ за виното и алкохолизма е отъ общественно-економическо здравословно и държавно значение, необходимо е на него об-

щество и държава да погледнатъ най-сериозно и грижливо, а не съ прибързани и недомислени обсъждания да се извършатъ катастрофални грѣшки за голѣма частъ отъ земледѣлскоко ни стопанство. Нека всички внимаваме, за да не се разкайваме.

Н. НЕДѢЛЧЕВЪ.

Добиване на облагороденъ материалъ за посаждане лозя.

(Предълагава отъ кн. II).

Стратифицирането на облагороденитѣ лози се смѣта за привършено, когато калусътъ се образува навсѣкждѣ по присаденото мѣсто. Ако огньтъ е запаленъ слѣдъ като сж били поставени всички сандѣци въ помѣщението, всички лози въ една и сжщо врѣме привършватъ спояването си. Има дѣйствително извѣстна разлика въ бързината на спояването при разнитѣ подложки, но тя не е тѣй чувствителна. Така напр. Рипария Порталисъ и хибридитѣ ѝ по-бързо се спояватъ. Както и да е, щомъ калусътъ се образува, огньтъ трѣбва да се угаси и сандѣцитѣ да се оставятъ единъ или два дена за да свикнатъ лозитѣ постепенно на по-ниска температура. Ако има сандѣци поставени на различни дати, първитѣ щомъ станатъ готови, изваждатъ се отъ стратификалната и се поставятъ въ друго помѣщение, кждѣто е по-хладно. Мъхътъ на готовитѣ сандѣци се махва, за да свикватъ покаралитѣ пѣпки на свѣтлина и външната температура. Нѣкога сандѣцитѣ се държаха 20—30 дена въ стратификалната, до като образуватъ голѣмъ калусъ и лѣторасче. Сега тенденцията е да се скрати колкото се може по-вече траянето на отоплението, за да не се изтощаватъ лозитѣ. Обрѣща се внимание само на спойката — щомъ спойката е гѣтова, отоплението на лозитѣ се прѣкратява.

Готовитѣ стратифицирани лози се отнасятъ въ укоренилището, кждѣто ще става посаждането имъ. Прѣвозването на сандѣцитѣ се извършва обикновено сутринъ, съ волска кола, за да не се размѣстятъ пржчикитѣ въ сандѣка. Ако трѣбва да се прѣнасятъ денемъ, въ горещината, сандѣцитѣ

се покриватъ отгорѣ, понеже покаралитѣ пжпки сж много нѣжни и сж чувствителни на слънцето и вѣтъра.

Мѣстото за укоренилище трѣбва да бжде добрѣ подготвено. Прѣди да почне укореняването, то се изравнява, всички буци се строшаватъ, въобще земята се подготвя както прѣди посаждане на зеленчукъ. Укоренилището се направя на лѣхи, по направлението на наклона, за да може лесно да става напояването. Между лѣхитѣ се оставятъ вади, широки 50 см. за напояване. Широчината на лѣхитѣ е различна, но обикновено се оставя 4 метра, а дължината неопрѣдѣлена, доколкото мѣстото позволява. По дължината, отъ двѣтъ страни на лѣхата, се опъва канапъ, по който се размѣрватъ редоветѣ, кждѣто ще се посадятъ лозичкитѣ.

Широчината на редоветѣ е различна споредъ мѣстноститѣ и почвата. Тя се движи между 90 см. и 1. 20 см.

Ако земята е глинеа, студена, лозитѣ трѣбва да се посадятъ по-плитко. За да могатъ да се заровятъ, необходимо е по-вече прѣстъ, която ще се вземе между редоветѣ и ето защо и разстоянието въ такъвъ случай трѣбва да бжде по-голѣмо. Ако почвата е топла, пропусклива, редоветѣ се оставятъ по-близко и лозитѣ се посадятъ по-дълбоко. Въ Сѣверна България оставятъ по-голѣми разстояния между редоветѣ — 1·10 м. до 1·20 м., а въ Южна България — 1 м. до 1·10 м. редъ отъ редъ.

Ако приемемъ разстоянието между редоветѣ 1 м. 10, върху отбѣгнатитѣ отъ двѣтъ страни върви на лѣхата отмѣрваме по 1 м. 10 и забиваме колчета за отбѣлѣзване мѣстото. Шомъ набѣлѣжимъ разстоянията на редоветѣ, опваме връвъ между срѣщуположнитѣ колчета и по връввата съ лопата отбѣлѣзваме реда.

Укоренилището разпрѣдѣлено на лѣхи и редоветѣ очертани, остава да се започне самото вкореняване на стратифициранитѣ лози.

Облагороденитѣ стратифицирани лозички трѣбва прѣдварително да се прѣгледатъ и подготвятъ за укореняване.

Санджкътъ, пълненъ съ пржчки, се поставя на сѣнка въ положение на пълненето му — подвижното дъно нагорѣ. Това послѣдното се махва и единъ работникъ започва изваждането на лозитѣ.

Лозитѳ се отрѳсватъ отъ мѳха и се прѳглеждатъ една по една.

Негоднитѳ лози, останали по нѳкаква случайностъ безъ калусъ, или съ размѳстени калеми, поврѳдени и пр., се изхвѳрлятъ. Годнитѳ се почистватъ съ остро ножче, като имѳ се прѳмахнатъ коренчетата и израстѳцитѳ отъ подложката, ако има такива, нагнилитѳ части отъ лѳторасчето и пр. Нѳкои изрѳзватъ и калуса на спойки, които сѳ изхвѳрлили голѳмъ калусъ навънъ, съ цѳлъ да се избѳгне образуването на бруки.

Очистенитѳ лозички се нареждатъ внимателно на специални носачки отъ дѳска и се отнасятъ при редачкитѳ.

Самото посаждане на стратифициранитѳ лозички се извѳршва по слѳдния начинъ:

Единъ работникъ отвара хендекъ съ права лопата по набѳлѳзания редъ, като изхвѳрля частъ отъ прѳстъта отъ лѳвата страна. Хендекътъ се прави дѳлобокъ около една лопата, но се запѳлва до половината съ разроханата прѳстъ, която пада отъ лопатата. Единия брѳгъ се прави отвѳсенъ (по чертата). Щомъ като се отвори хендека, поставятъ се дървени лѳтви или канапъ, по който се нареждатъ лозичкитѳ. Лѳтвитѳ сѳ за прѳдпочитане, понеже по тѳхъ по-точно се спазва щото всички калеми да бждатъ на една височина. По лѳтвата сѳ отбѳлѳзани черти, които показватъ кждѳ да се поставятъ лозичкитѳ. Разстоянието на лозитѳ една отъ друга, по реда, е 5 см. Лозитѳ се нареждатъ отъ работнички, които внимаватъ щото лозитѳ да бждатъ поставени отвѳсно, калемитѳ на една височина и долнитѳ краища на лозитѳ закрѳпни въ земята. Слѳдъ като цѳлиятъ редъ се попѳлни, изхвѳрлената отъ страна на хендека прѳстъ се поврѳща въ хендека, затрупватъ се долнитѳ краища на лозитѳ и се притѳпкватъ съ крака. Придрѳпването на прѳстъта и притѳпкването се извѳршва 2 или 3 пѳти. Тогава хендека е запѳлненъ и оставатъ да стѳрчатъ горнитѳ части на лозитѳ надъ повѳрхността. Ако лозитѳ сѳ засаждани плитко, половината, даже $\frac{2}{3}$ отъ лозитѳ, стѳрчатъ на вѳнъ. За да се зароятъ лозитѳ, разкопава се и се разбива на ситно земята между редоветѳ, слѳдъ което прѳстъта се въздига съ мотика отъ двѳтѳ страни на калемитѳ, като калемитѳ оставатъ открити, та слѳдъ това сѳ рѳцѳ внимателно се покриватъ.

Прѣди да се затрупатъ калемитѣ, извършва се така нареченото „душене“ на лозитѣ, което има за цѣль да постави калемитѣ еднакво отдалечени единъ отъ другъ.

Най-послѣ калемитѣ се покриватъ съ влажна и ситна прѣстъ, като надъ върха на калема се постави прѣстъ на дебелина 6—8 сантиметри.

Слѣдъ заравянето на лозичкитѣ, прѣпоръчва се да се полѣятъ първи пѣтъ, за да прилѣпне по добрѣ прѣстъта, нѣщо което улеснява покарването на коренчетата. Ако слѣдъ засаждането на лозитѣ удари дѣждъ и образува кора на повърхността, прѣстъта се разрохва съ рѣцѣ за да се улесни излазянето на върхчетата на младитѣ лѣтораста.

(Слѣдва).

И. И. ХРАНКОВЪ.

Дѣйствието на сѣрата, гипса и изобщо на сулфатитѣ върху лозата.*)

Благотворното дѣйствие на сѣрата изобщо върху растенията бѣ отдавна познато и специално върху лозата бѣ отбѣлѣзано огъ г. Henri Marès още въ първитѣ години на употребяването ѝ като лѣкъ провивъ Оидиума; и това бѣ ясно потвърдено отъ методичнитѣ опити на г. Chauzit Въпрѣки туй, обаче, начинътъ на дѣйствие на сѣрата е оставалъ и остава все не напълно уясненъ, поради което намираме за полезно да посочимъ на нѣколкото пасажи отъ резюмето върху опититѣ направени въ Америка отъ г. г. Reimer и Tartar макаръ не върху лозата, а върху люцерната**), защото отъ тѣхъ — опититѣ, проличава извѣстна свѣтлина върху този важенъ въпросъ. Ето и самото резюме: „скорошнитѣ изслѣдвания, направени въ Америка, сж показали какво легуминознитѣ, особено дѣтелината и люцерната, изискватъ, за да дадатъ максималенъ приходъ, по-голъмо количество сѣра отъ колкото онова показано отъ анализитѣ. Отъ друга страна, отъ опититѣ правени прѣзь 1912 и 1913 години, отъ опитната станция въ Oregon, относно торенето изобщо, се е

*) Progrès agricole et viticole, № 46 — 1920

**) Bulletin de l'Institut International d'agriculture, априль 1920 г.

установило че суперфосфатътъ и гипсътъ сж имали благотворно дѣйствиe върху люцерната на която цвѣтътъ (бойта) е билъ по-тъменъ; напротивъ естествения фосфатъ не произвелъ никако влияние.

Отъ опити, прѣдприети прѣзъ 1914 г. въ глинесто-пѣсьсклива почва, било направено сравнение между суперфосфата, сѣра на цвѣтенъ прахъ, естественъ фосфатъ и желѣзния сулфатъ при доза отъ 560 кгр. на хектаръ или 56 кгр. на декаръ, впоследствие е имало, по отношение на свидѣлитѣ, т. е. не торенитѣ парцели, едно увеличение отъ 100% за сѣрата, суперфосфата и жалѣзния сулфатъ, когато дѣйствието на естествения фосфатъ е било нула.

При по-послѣшни опити — отъ 1915 до 1918 години, върху разни почви (глинести, глинесто-пѣсьскливи, пѣсьскливо-глинести, пѣсьскливи, чакълести) люцерната и дѣтелината дали въ повече 50—100% вслѣдствие наторяването съ торове съдържащи сѣра (сѣра на цвѣтенъ прахъ, суперфосфатъ, гипсъ желѣзенъ сулфатъ, амоняченъ сулфатъ, калиенъ, магнезиенъ и натриенъ сулфатъ въ всичкитѣ почви — като се почне отъ силно гранитнитѣ и се стигне до най-компактнитѣ глинести. Отъ друга страна поставянето въ сжщитѣ почви натриенъ нитратъ (силитра), естественъ фосфатъ, калиенъ хлоратъ и обикновена варъ нѣма освѣнъ малко или никакво дѣйствиe върху люцерната; отъ туй би слѣдвало какво благотворното дѣйствиe на горѣпосоченитѣ сѣрни торове не може да бжде отдадено на освобождението на фосфоръ, калий и варъ, нито на нитрификацията въ почвата още повече какво опитнитѣ почви сж богати на калий, калций, магнезий и желѣзо, когато съдържането имъ на сѣра би било слабо при всичко че тѣ — почвитѣ, не сж кисели и не съдържатъ алкалически вещества.

Когато се употребява сѣрния цвѣтенъ прахъ, той трѣбва да се обърне въ сульфати прѣди люцерната да може да го използва, това изисква извѣстно врѣме поради което най-добри резултати се добиватъ отъ приложението на сѣрата прѣзъ есенъта нежели прѣзъ пролѣтъта.

Първата година гипсътъ и други сѣрни материяли дадоха по-добри резултати отъ колкото сѣрния цвѣтъ, разбира се при еднакво количество на този послѣдния и на другитѣ

материяли; прѣзъ слѣднитѣ, обаче, сезони нѣма чувствителна разлика въ приходитѣ.

Господа Reimer и Tartar прѣпорѣчватъ, за посоченитѣ мѣстности и почви, за хектаръ: 224 кгр. гипсъ, или 270 кгр. суперфосфатъ, или 45 до 56 кгр. сѣра съ 224 кгр. естественъ фосфатъ; тази послѣдна смѣсь е най-економичната. Най-послѣ не трѣбва да се забравя какво сѣрата не може да бжде употребена въ почви бѣдни на варъ, защото произвежда киселина въ земята; въ такива случаи сѣрата може да се употребѣи съвмѣстно съ голѣми дози варъ или естественъ фосфатъ“.

Отъ горѣизложеното се вижда какво дѣйствието на сѣрата се показва съвършено подобно на онуй отъ гипса (калциенъ сулфатъ). Това обстоятелство налага едно сравнение между опититѣ върху лозата — отъ г. Chauzit съ сѣрата и отъ г. Battanchon¹⁾ съ гипсътъ.

Върху парцела лозе отъ сорта Гаме, присаденъ върху Рипария, е разхвърлено, на хектаръ, 4,000 кгр. гипсъ; никакво друго торене не е било приложено нито върху гипсованата парцела, нито върху другата, която служила за свидѣтель и то прѣзъ 5 годишното траяне на опита. Резултатитѣ сж били слѣднитѣ — въ грозде и на хектаръ:

Години	Не гипсовано лозе	Гипсовано	Излишъкъ на 100
1892.	8,777 кгр.	15,250 кгр.	74
1893.	9,666 .	17,006 .	76
1894.	5,833 .	12,366 .	112
1895.	6,666 .	17,304 .	159
1896.	12,822 .	24,467 .	90

Единъ другъ опитъ съ 2000 кгр. гипсъ на хектаръ билъ далъ подобни резултати, но съ по-малки разлики въ подаването.

Благоприятното дѣствие посочвано понѣкога отъ приложението на желѣзния сулфатъ (вънъ отъ хлорозния въпросъ) би било отъ сжщия родъ — желѣзния сулфатъ въ почвата, въ присѣтствието на варъта, произвежда вариенъ сулфатъ (гипсъ).

¹⁾ Progrès agricole et viticole, 29 януар и 1893 г.

Ако горнитѣ прѣдположения сж точни, изборътъ между сѣрата и гипсътъ би билъ въ зависимостъ главно отъ цѣната на тѣзи материяли. И като се знае отъ даннитѣ на г. г. Reimer и Tartag каквѣ 4 кгр. гипсъ се равняватъ приблизително на 1 кгр. сѣра, нужната смѣтка е лесна за направяне.

Въпрѣки горѣизложеното по въпроса, който е много важенъ и интересенъ, има още доста за разяснение както въ теоритическо тѣй и въ практическо отношение.

Р. БѢЛЧЕБЪ, у-ль.

Дѣ сж евтинитѣ лозови подложки?

Откакъ всички се убедиха, че само чиститѣ американски подложки, облагодорени съ наши сортове, могатъ да противостоятъ на филоксерата, започна се силно търсене на тия материяли. Липсата на американски подложки и тѣхното голѣмо търсене, както и високитѣ цѣни, сж единственитѣ причини, които заставятъ една частъ отъ лозаритѣ да садятъ мѣстни лози, а други да прибѣгватъ къмъ директнитѣ сортове особено „Отело“. Съ живо слово и печатна пропаганда не може много да се помогне, защото агрономитѣ се занимаватъ повече съ канцеларщина вмѣсто да отидатъ между народа, а земеделска литература въпроснитѣ лозари рѣдко виждатъ или съвсѣмъ не прочитатъ.¹⁾ Ето защо трѣбва да се подири другъ изходъ отъ това положение. Трѣбва да се произведе материалъ, да спадне цѣната на облагороденитѣ лози²⁾ и тогава никой не ще сади „Отело“ и мѣстна пржчка, или и да се намѣрятъ такива, ще бждатъ малко. Сравнени цѣнитѣ на виното и облагодаренитѣ лози, послѣднитѣ днесъ сж два пжти по-евтини за лозаро-винаритѣ отъ прѣди 20 години. Тѣй, когато виното

¹⁾ Защото не обичатъ да четатъ.

²⁾ Една отъ главнитѣ причини за чувствителното посжжпване прѣзъ послѣднитѣ години на лозовия материялъ, по нашето схващане, не е толкова слабо производство — слѣдователно липсата, но извънредното му търсене, което пжкъ е слѣдствие отъ високитѣ цѣни на лозовитѣ продукти. На послѣднитѣ се дължи печалния фактъ, гдѣто прѣзъ послѣднитѣ 2—3 години и кьораво и сакато хукна да търси лозовъ материялъ и да сади лозя кждѣто и както завърне! Ето върху този фактъ, както и по-рано иммахме случай да подчертаемъ, лозаритѣ трѣбва сериозно да се замислятъ и да взематъ своевременно мѣрки, а най-главно лозя да се садятъ *само въ подходящи почви.* (Б. Р.)

струваше 20 ст. литъра и лозата струваше 20 ст., а днесъ виното струва 10—12 лв. литъра, а лозата 5—6 лева парчето. Затова днесъ само винари-производители иматъ смѣтка да правятъ лозя и въ повечето случаи тѣ купуватъ скжпитѣ на гледъ лози. Земледѣлецътъ прѣди 15—20 години съ паритѣ на 5 кила чисто жито можеше да си купи 1000 пржчки, а днесъ трѣбва да продаде най-малко 10 кила жито, та тогава да си набави 1000 лози.

Лозарството отъ нѣколко години насамъ се смѣта за най-доходно занятие. То съ своитѣ продукти дава и една чувствителна доходность на държавата. Да издигнемъ по-крусена България до една по-завидна лозаро-винарска степенъ, трѣбва да си създадемъ евтинъ лозовъ материалъ.

Ето какъ мисля азъ можемъ да се сдобиемъ съ евтинъ и обиленъ материалъ за подложки:

Всѣко лозарско село има общинска мера колкото за единъ лозовъ расадникъ. Може да се иска и отъ държавни пасища, ако има такива. Нѣма село вече и безъ нѣкакъвъ видъ кооперация-кредитна, потрѣбителна или производителна. Отпуска се земята съотвѣтно голѣмината на селото на кооперацията, която разполага, както съ парични срѣдства, тѣй и съ най-важното въ случая-живи работни сили. Въ продължение само на нѣколко години расадника ще започне да задоволява селскитѣ нужди. А минатъ ли нѣколко години, ще може да отдѣля и за външния пазаръ. Когато пржката се обработи кооперативно и всѣки, който има нужда и иска да вземе материали, вложи личенъ трудъ нѣколко дена прѣзь годината, тогава ще има и твърдѣ евтенъ, сигуренъ по сортъ и изобиленъ материалъ. Тогава ще се заинтересоватъ младежитѣ, както въ много села сж се заинтересовали вече, ще си устроятъ курсове, ще започнатъ сами да приготвятъ лозитѣ и лозята имъ ще бждатъ възобновени. Само по този пжтъ ще има и бѣднякътъ лози, ще си направи и той лозе за лични нужди.

И тѣй на поставения въпросъ — дѣ сж евтинитѣ лозови подложки, може да се отговори съ двѣ думи: въ земята. Трѣбва семо съгласие, високо съзнание и повече колективенъ трудъ.

И. И. Хранковъ.

Влиянието на разнитѣ подложки върху качеството и количеството на плода.*)

Понеже напоследъкъ у насъ се заговори и се лансира въ печата мисълта за нови подложки (хибриди); понеже по поводъ на туй ние отбѣлѣзахме, че трѣбва да сме много прѣдпазливи и внимателни спрямо въвеждането на новитѣ подложки, — за да подкрѣпимъ тази ни мисълъ, ние намираме за много умѣстно и наврѣменно да прѣведемъ онуй, което до-лупосоченитѣ Господа ни даватъ съ наблюденията си, резултатитѣ отъ които сж много интересни.

Господата, между другото, казватъ: „ежегодното опрѣдѣляне на реколтата върху всѣка подложка, въ всичкитѣ опитни лозя на Лозанската лозарска Станция; опрѣдѣлянето даже на захаръта и киселината отъ всѣка лоза — всичко туй съставлява една голѣма работа. Сега ние имаме непрѣкъснати наблюдения отъ десетина години, прѣзъ които ние слѣдихме всичкитѣ подложки и въ всичкитѣ ни опитни лозя. Днесъ ние, базирайки ни върху направенитѣ наблюдения, можемъ да възобновимъ лозята ни съ достатѣчна сигурность, която ще стане — *сигурностьта, абсолютна*, когато къмъ досегашнитѣ наблюдения прибавимъ още такива отъ десетина години. Туй може да се види продължително на малко посвѣтенитѣ, но лозарскитѣ въпроси не се разрѣшаватъ само съ хипотези (прѣдположения и догадки).

Както въ всичкитѣ културни опити, една аномалия може да се прѣдстави тукъ или тамъ, на която значението не трѣбва да се увеличава.

Въ първитѣ години на нашето лозово възобновяване садѣха: Riparia gloire, Rupestris du Lot (Монтикола), Rip. x. Rupestris 11 F. Dufour, Solonis x. Riparia 1616 и най-послѣ франко-американскитѣ хабриди: Agamon x Rupestris Ganzin 1 и Mourvèdre x Rupestris 1202.

Днесъ Rip. x. Rupestris 3306, 3309 и 1011⁴ сж най-търсени и се употрѣбаватъ въ всичкитѣ земи на нашитѣ лозя,

*) Кратко извлечение отъ наблюденията правени отъ г. г. Д-ръ Н. Faes и Д-ръ Е. Rochet въ опитнитѣ лозя на Лозарската Станция въ Лозана (Швейцария) прѣзъ 1911 — 1919 година.

които не сж „мжчни“ — земитѣ, т. е. не много варовити, нито плитки или збити. Въ тази група не мжчни земи ние сме наклонни да вмъкнемъ сега на всѣкъдѣ, гдѣто се иска качество, хибридитѣ на Берландиери и специално Шасла х Беландиери 41⁶ и Берл. х Рипария 157¹¹.

Наблюденията слѣдвани до днесъ въ опитнитѣ ни лозя показватъ отъ една страна, че замѣняването старитѣ подложки съ нови е оправдано, а отъ друга — че нѣкои отъ първитѣ подложки заслужаватъ довѣрието, което имъ бѣ дадено. Така Солонисъ х Рипария 1616 и Рипария х Рюпестрисъ 11 F. Dufour се показватъ изобщо като редовно продуктивни подложки съ качество на плода, захарни и малко кисели.

Чисто американскитѣ подложки: Рипария Глоаръ и Монтикола бѣха съ успѣхъ замѣнени, особено заради количеството на реколтата, съ Рипария х рюпестрисъ. Трѣбва, обаче, да се признае какво Рипария Глоаръ макаръ не много силенъ, дава плодъ съ качество, захаренъ и малко кисель; добрѣ приспособенъ къмъ почвата той даже може да дава достатъчно плодъ безъ да се намали качеството. Въ противовѣсъ Монтикола дава по-долно качество, съ по-малко захаръ. Изключение прави при дългата рѣзидба, която по му подхожда¹⁾.

Мурведеръ 1202 и Арамонъ х рюпестрисъ 1 изгубиха дѣлото си въ нашитѣ лозя²⁾. За нещастие ние още не можемъ днесъ да садимъ съ сигурность друга подложка въ извѣстни твърдѣ збити, влажни и варовити почви, въ които посоченитѣ два сорта до сега успѣваха.

Бозполезно е да се изтъква повече доброто държане на Рипария х рюпестриситѣ 3306, 3309 и 101⁴, както и 11 F. Dufour. Всичкитѣ тѣзи подложки даватъ, това се разбира само по себе си, различни резултати съобразно адаптацията имъ повече или по-малко добра въ разнитѣ почви, но тѣ позволяватъ, изобщо, сполучливо възобновяване на повечето наши лозя³⁾.

¹⁾ Този фактъ я ние констатирахме (Б. р.).

²⁾ Вѣрно е, че 1202 не е качествена подложка, но, по нашитѣ досегашни наблюдения, ние го намираме за задоволителенъ сортъ (Б. р.).

³⁾ Въ България 3306 и 3309 не дадоха задоволителни резултати, поради което бидоха изоставени (Б. р.).

Отъ хибриднѣтъ съ кръвь отъ Берландиери, които употребяваме особено за „мжчнитѣ“ почви въ които, обаче, се иска да се получи качественъ продуктъ, трѣбва на първо мѣсто да се посочи Шасла х Берландиери 41^б, който се проявява често съ изобилно плодородие и голѣмо захарно съдържане; слѣдъ него идва Берландиери х Рипария 157¹¹, а Берландиери х Рипария 420^а и 34 Е. М. сж по-малко задоволителни.

Други подложки сж на проучване въ лозята на лозарската станция, но нѣматъ практическа стойность при възобновяването на нашитѣ лозя; така Рипария х Кордифолия — рюпестрисъ 106^а съ непостоянно и нередовно плодородие. Серията отъ хибриднѣтъ отъ Берландиери на Rihcter и Teleki, които заслужаватъ да бждатъ още прослѣдени.

Не трѣбва, отъ друга страна, да се прѣувеличава влиянието върху плодородието, по количество и качество, на подложката, както нѣкои лозари сж наклонни да отдаватъ всичкитѣ дефицити и неудачность на послѣдната. Торенето, обработването, вързването, метеорологическия характеръ на годината — всички тия фактори влияятъ много повече върху общата реколта нежели избраната подложка. Влиянето на подложката е безспорно, но то не е абсолютно, а промѣнливо.

Една иделна и единственна подложка за цѣлия районъ на Водоа не може да бжде прѣпоржчена. Извѣстна подложка подхожда за дадена почва и извѣстенъ районъ, а друга ще успѣе по-добрѣ другадѣ. Слѣдъ туй голѣмото плодородие напр. върху извѣстна избрана подложка, не е постоянно.

Въ нашитѣ опитни лозя една подложка произвежда първитѣ години изобилна реколта за да бжде надминната покъсно отъ други конкуренти, а тѣзи послѣднитѣ може въ бждащето да отстѣпятъ мѣстото си на други слѣдъ тѣхъ и т. и.

Едно отъ прѣимствата на възобновяването, обаче, е да може да се приспособи къмъ почвата една подложка „подобряваща“ т. е., която да указва благоприятно влияние, количественно и качествено, върху присадника“.

Слѣдъ внимателното прочтание на горѣизложеното отъ посоченитѣ швейцарски учени лозари, всѣки ще може да схване колко е разумно и полезно да не копираме всичко отъ чужбина и да не бързаеме, особено когато се касае за

култура като лозовата, съ рѣшения и нововѣдения, за които не сме или не можемъ да бждемъ поне относително увѣрени за успѣхъ отъ тѣхъ; особено трѣбва да се пазимъ, безъ прѣдварителни, внимателни и продължителни наблюдения и проучвания, съ внисането и разпространяването на тѣй нареченитѣ нови подложки макаръ че нѣкъдѣ въ чужбина сж дали добри резултати.

К. Н. ХРИСТОВИЧЪ.

Антракнозата.

Въ Пловдивския окръгъ, а особено въ Пазарджикско, отъ дълги години насамъ се явява въ доста силни размѣри, най-вече по лозята въ нискитѣ и влажни мѣста, старата европейска болестъ: *антракнозата*. Тази болестъ напада най-силно деликатния сортъ *Мавруда*, когато Памида страда отчасти рѣдко и то въ силно дъждовити години, като минало-годишната напимѣръ.

Антракнозата се дължи на паразитната гжба: *Sphaceloma ampelophagum Bary*. Въ Франция лозаритѣ я наричатъ *чернилка* или *черна рѣжда*, а у насъ — *шарка* или *мавра*. Антракнозата се явява въ три характерни форми: 1) въ *петнообразна*, 2) въ *точкообразна* и 3) въ *безформенна*.

Втората и третата форма сж много рѣдки, когато първата е най-честа, за което и заслужава да бжде разгледана най-внимателно.

Петнообразната антракноза въ своята пълна форма напада главно прѣжкитѣ и плода на лозата и то прѣзъ цѣлата ѝ вегетация. Поврѣдитѣ се явяватъ най-напрѣдъ въ видъ на малки червеникави петна, прилични на рани получени отъ търкане съ нѣкое твърдо тѣло, които съ врѣме се уголѣмяватъ, съвсѣмъ почерняватъ и въ срѣдата се вдълбватъ. Заболѣлитѣ ластари изглеждатъ като да сж нападнати отъ ракъ, шарка или като бити отъ силна градушка. Случва се щото ранитѣ до толкова да нарастнатъ и да се вдълбятъ въ ластара, щото послѣдния отъ вѣтъра се прѣчупва и пада на земята, а младитѣ ластари могатъ да бждатъ напълно унищожени.

Върху гроздето, антракнозата се проявява най-тежко. Ранитѳ, които се образуватъ по зърната сж черни, безформенни вглѳбнатини и прѳдизвикватъ изсѳхването на една частъ, а понѳкога и на цѳлата чепка или зърно. Загубитѳ сж особено голѳми, когато болестъта се яви прѳди гроздоберъ, въ който случай по-голѳмата частъ отъ реколтата може напълно да бжде изгубена.

Точкообразната антракноза, която се срѳща по нарѳдко, се характеризира съ черни точки върху нервитѳ на листата и малки изолирани бодливи точки по пржчкитѳ. Тя напада сжщо цвѳтътъ, а по послѳ и гроздето и то изключително само нѳкои видове американски лозя. А безформенната антракноза, съ своитѳ дълбоки черни рани, обезобразява и изкривява напълно листа и лѳтораста — за щастие само на едно малко количество видове чисто американски лози.

Отъ всичко до тукъ изложено става явно, че антракнозата е опасна болестъ, особено при благоприятни за развитието ѳ условия, като голѳма влага и топлина. Най-типичното е за тази болестъ, че тя се развива най-рано на пролѳтъ върху едва покаралитѳ лѳтораста и особено, ако годината е влажна и лозето се намира въ нѳкое ниско и влажно мѳсто изложено на мъгли и изобилни роси. Щастие е голѳмо, че всички сортове лози не страдатъ еднакво; напр. отъ френскитѳ сортове най-вече се нападатъ: Аликантъ Буше, Каринянъ, Цензо, Синия португалски, а отъ нашинскитѳ сортове особено чувствителенъ на болестъта, както вече казахме, е Мавруда, нѳкои десертни грозда, като Резикиитѳ, Фочата и др., а най-рѳдко Памида.

Обеснимо е защо антракнозата се е загнѳздила по лозята разположени въ нискитѳ мѳстности покрай рѳка Марица, гдѳто лозаритѳ притежаватъ още доста стари лозя и иматъ най-голѳмъ интересъ да обърнатъ най-голѳмо внимание на тази болестъ и се постараятъ да я излѳкуватъ.

Противъ антракнозата сж прѳпоржчани твърдѳ много и различни срѳдства, едни които се практикуватъ прѳдупрѳдително къмъ края на зимата и които сж най-ефикасни, особено за лозя, които се нападатъ всѳка година наредъ, а другитѳ прѳвъ течението на развитието на болестъта прѳвъ лѳтото.

Отъ първитѣ срѣдства се прѣпоржчва най-вече слѣдния разтворъ: въ едно дървено буре се поставятъ 50 килограма жѣлезенъ сулфатъ (зеленъ камъкъ), 1 килогр. сѣрна киселина 53° и 100 литри, по възможность, топла вода за по-бързото разтапяне на зеления камъкъ. Съ този разтворъ се мажатъ и накисватъ, слѣдъ рѣзитбата, съ помощта на парцалъ или четка, външнитѣ открити части на лозата, включително и пжп-китѣ прѣди още да сж набѣбнали; иначе, ако не се изпрѣвари развитието имъ, послѣднитѣ рискуватъ да изгорятъ отъ разтвора. За силно нападнатитѣ отъ антракнозата лозя е прѣпоржчително да се цѣрятъ на два пжти, т. е. прѣзъ февруари и мартъ мѣсець. Отъ цѣрителнитѣ срѣдства най-вече се употребява при първото рѣсене на лозитѣ една смѣсь отъ варъ на прахъ съ $\frac{1}{2}$ часть отъ сѣренъ прахъ, а при другитѣ рѣсения се увеличава постепенно дозата на сѣрата догдѣто дойде на половината отъ смѣсьта. Рѣсенията се извършватъ най-напрѣдъ, когато ластаритѣ достигнатъ до 12—15 см. и се продължава, при нужда, всѣки 20 дни докато болестта изчезне.

До Господа

Д-ръ Хар. Нейчевъ и С-ие.

София.

Прочетохме за „чудното“ Ви дѣло: „Мотиви къмъ законопроекта за ограничаване алкохолизма въ България“ и „Законо-проекта за ограничаване алкохолизма въ България“ и останахме разочаровани отъ несъобразноститѣ, нелогичността и нерациалността на „дѣлото“ Ви. Прѣдъ видъ на туй считаме за *наложителенъ общественъ дългъ* да Ви от-правимъ слѣднитѣ ни кратки възражения и въпроси: прѣди всичко „може би“ Вие сте въздържатели (!?) и като такива сте свободни да проповѣдвате учението Ви и пр., но ние се питаме възможно ли е учени българи и лѣкари да гледатъ и третиратъ тѣй леко единъ социаленъ въпросъ, който е свързанъ съ поминъка на десетки хиляди български сѣмейства, слѣдователно е стопанско-економически въпросъ? И защо Вие, прѣди да се заловите за единъ въпросъ, който

не е само отъ Вашата компетентность, ако дѣйствително сте общественници и челоѡколюбци, не се заловите съ лѣкуването и прѣмахването на явния и тайния развратъ, на прѣкомѣрния разкошъ, на падналитѣ моралъ и нрави, които се дължатъ на разнитѣ кинематографни и други „разгачени“ театри и пр.? Защо, ако сте челоѡколюбци и моралисти не говорите нищо за тютюня, слѣдователно за никотина, който много повече се поглѣща отъ младежъта ни нежели алкохола и смѣтате ли, че той е по-малко врѣденъ отъ послѣдния? Какво сте направили до сега, като лѣкари, съгласно съществующитѣ закони за пиянството, за празницитѣ, за фалшифициранитѣ и подправени вина? Не считате ли, като лѣкари, че кафето и чаятъ, за които също ежегодно България изнася десетки милиона лева въ чужбина сѣ също врѣдни и защо нищо не говоритѣ за тѣхъ?

Смѣтате ли натуралното гроздово вино за питие, което може да причини алкохолизъмъ и, ако да, на какво се основавате? Правили ли сте *въ България клинически и сравнителни изслѣдвания и наблюдения за дѣйствието на виното (натуралното) и индустриалнитѣ спиртове върху човѣшкия организъмъ* и какви сѣ резултатитѣ и заключенията Ви? Можете ли да ни посочите *поне единъ алкохоликъ въ България отъ употребяване на натурално гроздово вино и кждѣ е той за да го видимъ?* Не Ви ли е извѣстно напр., че въ Франция — първата лозарско-винарска страна въ свѣта, въ провинциитѣ ѣ Бретания и Нормандия, гдѣто лозовата култура, поради климатически и др. условия, не е застѣпена и гдѣто по традиция и навикъ употребяватъ повече индустриални спиртове, а много малко или никакъ гроздово вино, алкохолизъмъ има, а въ Южна и Срѣдна Франция и изобщо всѣкъждѣ, кждѣто има изобилно натурално гроздово вино не само и поменъ нѣма отъ алкохолизъмъ, но учени, лѣкари и физиолози, като: Д-ръ Ch. Richet, Д-ръ Moreau de Tours, Laborde, Magnan, Rabuteau, Dujardin-Vaumaitis и плеада други, които сѣ били и сѣ не по малко моралисти и човѣколюбци и общественици сѣ доказали, *съ клинически опити и наблюдения*, и твърдятъ *категорически* какво гроздовото вино е едно отъ най-сигурнитѣ и радикални срѣдства противъ алкохолизма? Туй бѣ потвърдено и отъ специалната анкета прѣдприета въ Франция прѣзъ 1903 г. Именно тогава въпроса и тамъ бѣ на

дневенъ редъ и силно вълнуваше французкия народъ, поради което наложително бѣ да се уясни веднажъ за винаги и въ резултатъ се доби слѣдното: отъ 29 членове на френската *Медицинска Академия* 19 сж се изказали явно за *ползата отъ умьреното пиене на натуралното гроздово вино*, 7 сж го отбѣлѣзали като неутрално питие и *само* трима сж се изказали противъ него! И ние бихме желали да знаемъ можете ли — въ състояние ли сте, съ Ваши опити и наблюдения да оборите твърденията и доказателствата на френскитѣ напр. учени?

Друго. Вие много обичате и съ задоволство ни сочите нѣкои чужди страни и на чело поставяте хуманната (!?) Америка, която отъ човѣколюбие или по други причини въ едната ржка държи библията, а съ другата приготвя индустриални спиртове и благоволява да залива цѣла Европа! Какъ и защо се върши всичко туй?

Безъ за сега да отиваме въ по-голѣми подробности и безъ да анализираме посоченитѣ Ви числа, които, въ дѣйствителность, нищо не доказватъ — ние Ви молимъ да ни к жете още: при горнитѣ ни въпроси и при изтъкнатото положение за виното и алкохолизма имате ли достатъчно куражъ и можете ли съ *спокойна съвѣсть и разумъ* да посѣгате на единъ *народенъ поминѣкъ*, който въ нищо не е виновенъ за алкохолизма Ви, ако го има нѣкждѣ? И защо Вие не желаете да проповѣдвате учението Ви разумно, логично и педагогично, сте измислили всевъзможни фантастични идеи и драконовски мѣроприятия и вѣрвате ли Вие, учени и просвѣтени хора, да постигнете благоприятни резултати по вашата метода?

На край дължимъ да заявимъ какво и ние сме противъ алкохолизма и то *истински*, а не като „книжницитѣ“, защото отъ 1914 г. пишемъ и говоримъ за вино и алкохолизъмъ и за индустриални спиртове базирайки ни на истински данни и на разума.

По въпроса за афиницията.

Ние отдавна бѣхме и сме на мнѣние какво у насъ на този въпросъ се е отдавало и се отдава много по-голѣмо значение отколкото той дѣйствително заслужава. За увѣрението въ казаното, намираме за умѣстно и твърдѣ полезно да прѣведемъ мнѣнието на извѣстния френски професоръ по лозарството г. Ravaz¹⁾: „Подъ думата афиниция практически трѣбва да се разбира хармонията съществуваща слѣдъ спойката между подложката и присадника. Тази хармония е различна; тя е лоша между дивата лоза и нашитѣ употребяеми лози, които не може да живѣятъ заедно; напротивъ тя е отлична, когато подложка и присадникъ принадлежатъ къмъ единъ сортететъ. Изобщо не може да се каже, че между подложкитѣ, които обикновено употребяваме, има нѣкои съ повече афиниция отъ колкото други спрямо нашитѣ сортове лози.

Разликитѣ, които съществуватъ между *разни* сортетети присадени върху *разни* подложки, произхождатъ *отъ силата* на еднитѣ и другитѣ.

1. Една силна подложка задържа силни присадникитѣ си и обратно — слаба подложка ги задържа слаби. Подложката въ случая е аналогична съ почвата — силна и слаба почва. Така едната съ другата може да се замѣстватъ и допълватъ, когато би било нужно — напр. силна подложка въ бѣдни почви и слаба подложка въ силни почви.

2. Единъ силенъ присадникъ уравновѣсява или по-право компенсира слабостта на една подложка и обратно — слабъ присадникъ — буйността на силна подложка. Впослѣдствие единъ силенъ присадникъ, който има наклонность да произвежда „пржти“, ще бѣде поставенъ върху слаба подложка: Riparia или сортове съ вървежа на Riparia; присадникъ, който повече ражда отъ колкото да кара на „пржтъ“, ще бѣде поставенъ върху силна подложка: Rupestris и хибриди отъ Рюпестрисъ. Между тѣзи два сорта, различия колкото искате.

Присадникътъ, както подложката, се замѣства съ почвата — силенъ присадникъ въ слаба почва и обратно.

¹⁾ Progrès agricole et viticole, № 7 т. г.

Въ заключение за нашитѣ употребяеми сортове изглежда, че не е нужно да се държи смѣтка за афиницитѣ, повече теоритически отъ колкото практически, които могат да съществуватъ между присадникъ и подложка. Туй, което трѣбва да се гледа, то е силата на еднитѣ и на другитѣ: изобщо силни подложки за слаби присадници и слаби почви и обратно — слаби подложки за силни присадници и силни почви“.

И. И. Х.

Съюзни и дружествени.

СЪЮЗЪ

на

БЪЛГАРСКИТЪ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ

№ 214

Гр. София, 1. III. 1921 г.

OO

До Господина Министра на
Финанситѣ

Тукъ

Господине министре,

Всеизвѣстно е че България е прѣди всичко общо земедѣлска, а слѣдъ туй лозарска страна. Като тѣй Вие най-добрѣ знаете, че лозарството е единъ отъ народно-стопанскитѣ поминъци, отъ който хиляди български сѣмейства черпятъ своето прѣживяване, а и държавното съкровище го има като сигуренъ и значителенъ източникъ.

Прѣдъ видъ на горното положение намъ е много чудно и необяснимо подигането на въпроса за затварянето у насъ на кръчмитѣ въ връзка съ пиянството и алкохолизма въ България. Понеже този въпросъ, по нашето разбиране, е прѣждевременно подигнатъ и непочиващъ на нищо реално и здраво тѣй като у насъ, изобщо, алкохолици нѣма и особено натуралното гроздово вино *никждѣ и никога не е причинявало и не може да причини алкохолизъмъ* — нѣщо което ще подкрѣпимъ съ авторитетни и неоторими медицински данни — ще помѣстимъ специална статия въ „Лозарски Прѣгледъ“, която ще Ви поднесемъ своевременно, — прѣдъ видъ на тѣзи съображения и много други ние си позволяваме, отъ името на всички лозари и винари въ България, и честь ни е да Ви молимъ да не давате ходъ на законопроекта по затварянето на кръчмитѣ още повече какво нашето убеждение е, че не кръчмитѣ сж причина и виновници за напиването на нѣкои хора, а самитѣ хора; интъкъ би трѣбвало всичкитѣ хора да се напиватъ, а въ сжщностъ тѣзи, които пиятъ прѣкомѣрно, сж малцинство. Ние даже се боимъ, че

затварянето на кръчмитѣ не само нѣма да намали пиянството на отдѣлнитѣ хора, но ще го увеличи, както бѣ въ Русия прѣди 5—6 години; при туй неминуемо ще се развие и контрабандната продажба.

Понеже и ние сме противъ алкохолизма, но поддържаме, че *умѣреното пиене на натуралното гроздово вино е именно едно отъ сигурнитѣ и радикални срѣдства за борба противъ него*; че чрезъ кръчмитѣ консоматоритѣ се снабдяватъ най-лесно, правилно и подъ контрола на властитѣ съ вино-косвенния продуктъ отъ лозята, за които и държавата до сега е похарчила милиони — прѣдъ видъ на всичко туй ние Ви молимъ, Господине Министре, въ интереса на българското лозарство-винарство, въ интереса на фиска и като срѣдство за борба противъ алкохолизма, кръчмитѣ да останатъ до като, най-малкото, въпроса бжде най-серioзно, внимателно и грижливо проученъ отъ специална комисия, въ която да взематъ участие и прѣдставители на лозаритѣ и винаритѣ, защото въпроса е отъ грамадно стопанско-економическо, обществено и здравословно значение.

Съ вѣра че ще отдадете нужното внимание на горното ни кратко изложение, молимъ Ви, Господине Министре, да приемете отличнитѣ ни почитания.

Съюзъ на Българскитѣ лозари-винари
кооперативно дружество.

И. И. Хранковъ.

Ат. Гитевъ.

СЪЮЗЪ

на

БЪЛГ. ЛОЗАРИ-ВИНАРИ

№ 216

Гр. София, 2. III. 1921 г.

oo

Господа, *)

Съ мотивирано изложение отъ 1. того до Министра на Финанситѣ въ което, слѣдъ като подчертаваме какво виното *никога и никждѣ не е причинявало и не може да причини алкохолизъмъ* нѣщо доказано отъ необорими медицински данни и факти; че виното, косвенъ продуктъ отъ лозята, е тѣсно свързано съ поминѣка на хиляди български сѣмейства, а е и сигуренъ източникъ за държавното съкровище; че кръчмитѣ, отъ които лесно, правилно и *подъ контрола на властитѣ* консоматоритѣ си набавятъ нужното имъ вино, не сж и не могатъ да бждатъ причина и виновници за пиянството на нѣкои хора, както „тѣй нареченитѣ въздържатели“

*) Настоящето е адресирано до всичкитѣ лозарски дружества.

се селятъ да доказватъ; напротивъ намаляването и затварянето на кръчмитѣ ще увеличи пиянството, както стана въ Русия прѣди 5—6 години, а сжщеврѣменно ще се развие контробандната търговия; че, ако нѣкои хора се напиватъ, никой другъ не е виновенъ освѣнъ самитѣ тѣ, — прѣдъ видъ на всичко горѣказано въ изложението Съюза моли г. Министра да не дава ходъ на законопроекта по затваряне на кръчмитѣ поне до като този въпросъ бжде внимателно и грижливо проученъ отъ специална комисия, въ която да влизатъ и прѣдставители на лозаритѣ и винаритѣ.

Като Ви съобщаваме горното поканваме Ви, ако го одобрявате, да ни подкрѣпите телеграфически прѣдъ Министра на Финанситѣ съ копие до: Министра на Земледѣлието, прѣдседателя на Народното Събрание, Съюза на лозаритѣ, респективнитѣ народни прѣдставители отъ всѣки районъ и до вѣстници, които си изберете.

Съ поздравъ,

Съюзъ на Бѣл. Лозари-винари
кооперативно дружество.

И. И. Хранковъ. Ат. Гитевъ.

✱

СЪЮЗЪ

на

БЪЛГАРСКИТЪ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ

№ 253

Гр. София, 12. III. 1921 г.

оо

До лозарскитѣ дружества
въ гр. Севлиево и Чирпанъ.

(За свѣдѣния на всички лозарски дружества въ Царството).

Господа,

На № № 3 и 34. Отъ допълнителнитѣ справки и свѣдѣния, които добихме отъ Българската Земледѣлческа Банка тукъ, се установява че клоноветѣ и агентуритѣ на сжщата ще раздаватъ синъ камъкъ *по намалена цѣна само на кооперативнитѣ лозарски дружества, а не и на обикновенитѣ такива.*

Като Ви съобщаваме горното молимъ Ви да си уредите съ членоветѣ относно количеството синъ камъкъ, което ще имъ трѣбва и да чакате момента, когато ще го получите отъ клоноветѣ и агентуритѣ, кждѣто и ще го заплащате, защото Централното управление на Б. З. Б. не е още установило цѣната, по която ще го продава, защото чака вѣроятно спадане курса на английската лира. Въ всѣки случай Банката своеврѣменно ще съобщи на клоноветѣ и агентуритѣ си цѣнитѣ, по които ще се раздава синия камъкъ.

Къмъ горното Ви съобщаваме още че Земл. Банка ни декларира какво записалитѣ се по-рано лозари направо въ клоноветѣ и агентуритѣ ѝ не ги задължава да получатъ синия

камъкъ по него ангажиментъ. Ето защо ние пакъ канимъ всичкитѣ лозари да се групиратъ въ кооперативни дружества за да подкрѣпятъ и Съюза въ усилията и старанията му.

Съ поздравъ,

Съюзъ на Бъл. Лозари-Винари Коопер. Д-во.
Ат. Гитевъ. Хр. Тишковъ.

Свѣдѣния за лозята и други.

Започна се отравянето и рѣзането на лозята въ по високитѣ мѣста, сжщо и облагородяване на рѣзници.

Обикновенитѣ мжжки надници сж 50—60 лв., а тѣзи за облагородяване — срѣдно 100 лв.; на парче отъ 130—150 лв. ‰.

Цѣната на облагороденитѣ I кл. лози е 4—5 лв. Забѣлѣзва се много голѣмо въздържане на купувачитѣ имъ, макаръ и да има много приготвени мѣста за лозя.

Цѣната на виното е 12—14 лв. на едро. Търсенето му е слабо.

Ст. Загора, 3/III 921 год.

К. Стефановъ.

Изпращаме ви свѣдѣния за м-ць февруари.

Врѣмето бѣше добро и позволяваше да се работи въ лозята.

Повечето лозя изораха съ плугове еднокопи. Риголването спрѣ. Директнитѣ сортове тази година се разпространява много, както въ града тѣй и въ селата. Доста декари се посадиха и съ мѣстни лози само че въ равнината покрай рѣка Тунджа. Облагороденитѣ лози иматъ цѣна 4 до 4.50 лева.

Бѣло вино нѣма на пазаря.

Червено вино 14—15 лева.

Ракия 1—1.10 лева градуса.

Гр. Ямболъ, 6. III. 1921.

Съобщава: Д. Куруджиевъ.

ФОНДЪ

ЗА ПОДПОМАГАНЕ СП. „ЛОЗАРСКИ ПРѢГЛЕДЪ“ И СЪЮЗА
НА БЪЛГАРСКИТЪ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ.

	Прѣносъ отъ кн. 2.	3620.—
42. Василь Райковъ, с. Торосъ (луков).		20.—
43. Александъръ Андрѣевъ, с. Перущица (пловд.)		20.—
44. Михалъ В. Киряковъ, с. „Св. Никола“ (бург.)		10.—
45. Иовчо Ив. Бикяровъ, гр. Ст. Загора.		50.—
46. Михалъ Кънчевъ, с. Малка-Верея (ст.-загор.)		50.—
47. Ст. Поповъ, с. Гор. Цѣровене (ферд.)		2.—
48. Георги Младеновъ,		5.—
49. Ст. Керезовъ, гр. Вратца.		30.—
50. Петю Гечевъ, гр. Севлиево.		20.—
51. Ангелъ Т. Сапунджиевъ, с. Стражица (г. орѣх.)		50.—
52. Р. Гатевъ		20.—
53. Ламби Ив. Павловъ, гр. Ст. Загора		20.—
54. П. Др.	„ София	20.—
55. Антонъ Славовъ	„ Сливенъ.	50.—
56. Иванъ Кумчевъ, гр. Станимака		20.—
57. Никола Стефановъ, гр. Ст. „Загора.		500.—
58. Нейко Колевъ,		150.—
59. Георги Шиваровъ, с. Орѣховица (ст. загор.)		200.—
60. Алекси Серафимовъ, гр. Ловечъ		500.—
61. Лука Вжжаровъ.	„ Плѣвненъ	800.—
62. Кр. Нановъ,	„ Ст. Загора	100.—
63. Н. Недѣлчевъ,	„ Сливенъ	100.—
64. Илия И. Хранковъ,	„ София.	50.—
65. Коста Витановъ, с. Перущица (пловд.)		1000.—
66. Жеко Поповъ, гр. Прѣславъ.		10.—
67. Михни Пенчевъ		10.—
68. Радущъ Атанасовъ гр. Прѣславъ.		10.—
69. Стоянъ М. Момовъ	„	10.—
70. Василь Митевъ	„	10.—
71. Серафимъ Атанасовъ гр. Прѣславъ		10.—
72. Жеко Ив. Господиновъ	„	10.—
73. Петъръ П. Мутафовъ	„	10.—
74. Ангелъ Станевъ	„	10.—
75. Станю Т. Граматнковъ	„	10.—
76. Петко Дацевъ, учителъ	„ Разградъ	10.—

Всичко. . . 7517.—

(Слѣдва)

ХРОНИКА

Въ годишнитѣ отчети на лозарската кооперация „Гъмза“ и Лозарско-винарското дружество въ с. Сухиндолъ прочетохме, между другото, и за доста голѣмитѣ усилія и старания на управителнитѣ тѣла, прѣдъ мѣстнитѣ лозари, да засилятъ интереса имъ както къмъ мѣстнитѣ организации тъй и къмъ общия Сѣюзъ на лозаритѣ и винаритѣ. Въ горното се увѣрихме и отъ личното ни посѣщение на Сухиндолъ, за което се говори на друго мѣсто въ настоящата книжка, и то е което ни радва и насърчава. И ние вѣрваме че сухиндолци скоро ще бждатъ първи между първитѣ.

Отчетитѣ, за които е дума по-горѣ, сж печатани въ „Вѣстникъ на кооперативнитѣ дружества“ въ Сухиндолъ, броеве 39—40 отъ 5. II. т. г. Тукъ е умѣстно да изтъкнемъ, че това е единъ вѣстникъ, който заслужава прочитане отъ всѣки кооператоръ.

Г-нъ Тодоръ В. Байчевъ — гр. Лѣсковецъ, съобщава че има за проданъ 300,000 метри рѣзници отъ слѣднитѣ американски подложки: 101^а, 1202, 41-б и Монтикола. Цѣнитѣ по споразумение съ него.

Редакцията счита за приятенъ дългъ да съобщи, че всички разноси, послѣдвали по ходенето на Хранковъ и Гитевъ въ Бѣла-Черкова и Сухиндолъ, отъ 12. II.—16. II т. г., по редакционни и сѣюзни работи, сж понесени отъ г. Ат. Гитевъ. Мислимъ че примѣрътъ на г. Гитевъ заслужава похвала и подражение отъ много други наши лозари.

Въпрѣки двукратната ни молба къмъ миналогодишнитѣ абонати, или

да си платятъ тазигодишния абонаментъ, или да върнатъ 1-а книжка за да я изпратимъ на платилитѣ, мнозина отъ тѣхъ до днесъ — 16 того, не сториха нито едно, нито друго. Този фактъ е тжженъ и осждителенъ и издава зла воля и зла мисль у лозаритѣ, които искатъ и чакатъ, на гърба и жертвитѣ отъ другаритѣ си, да използватъ на готово облагитѣ отъ Сѣюза ни.

Поканваме отдѣлнитѣ лозари и дружества да си набавятъ ржководството по винарство отъ Хранковъ, издание на Сѣюза, за да подпомогнатъ послѣдния и да избѣгнатъ неприятноститѣ и загубитѣ отъ недоброто приготвяне и обработване на вината си. За отдѣлна поржчка, на единъ екземпляръ, да се прибавя 1.25 лв. за прѣпоржчено изпращане.

Пакъ молимъ всички лозари и спомоществатели да даватъ точнитѣ си и пълни адреси, защото до сега нѣколко книжки отъ Сливенъ и другадѣ ни сж върнати съ бѣлѣжка: „непознатъ“. А такива книжки може и да се изгубятъ, а впоследствие сигурно ще ни бждатъ правени рекламации за неполучени книжки. Освѣнъ туй съ неточнитѣ и непълни адреси се създава излишна и безполезна работа и на администрацията ни, и на пощата.

Лозаритѣ да се присѣдниняватъ къмъ Сѣюза или лично или колективно. Инѣкъ, разединени и индиферентни къмъ общото дѣло, което е тѣхно, ще доде день, и близкъкъ е той, когато горчиво ще се разкайватъ, но . . . ще бжде късно. Защото ето днесъ излѣзоха разни демагози и

„Лъжевъздържатели“, които обвиняват виното, че причинявало алкохолизъм, а ние прѣз 1914, 1919 и миналата година писахме подходящи статии, съ които обяснявахме ползата отъ натуралното гроздово вино, настоявахме за връдата и опасността за здравето отъ индустриалните спиртове и подканѣхме лозаритѣ да внимаватъ, но грамадното болшинство отъ тѣхъ не проагитираха въ районитѣ си идеята за умѣреното пиене на виното; за че то не причинява алкохолизъмъ и пр., а впоследствие стигнахме до днешното положение.

Лозари, винари, поминѣка и професията ви сж сериозно застрашени, поради което налага се бърза, енергична и упорита борба и то писмена и съ живо слово. Ние смѣтаме и вѣрваме какво издаването на една брошурка въ защита на виното — че то е полезно и хигиенично питие; че то е именно едно отъ сигурнитѣ срѣдства за борба противъ алкохолизма; че пиенето вино е отъ стопанско-економическо, обществено и здравословно значение, и разпрѣсването ѝ въ хиляди екземпляри между лозаритѣ и главно между нелозаритѣ, — такава една брошурка би указала своето дѣйствиe. Защото враговетѣ ви не спятъ — тѣ работятъ, заблуждаватъ и харчатъ много пари. Материялъ за брошурката има, но вие трѣбва да дадете срѣдствата и то до като не е станало много късно. Защото, тъжно ни е, но длѣжни сме да подчъртаемъ не-

радостния фактъ какво и отъ първия лозарски конгресъ до днесъ едва постъпиха нѣкакви мизерни 6—7000 лева помощи, а само за заседанията на конгреса, прѣзъ двата дни, бѣха платени за салона 4000 л.! Като казваме туй, крайно умѣстно е да отбѣлѣжимъ и слѣдния характерен и поучителенъ фактъ: прѣди нѣколко мѣсеци житаритѣ сжщо имаха конгресъ и само въ единъ день сж събрали, за защита интереситѣ и професията си, 40,000 л.! Нека лозаритѣ мислятъ, разсждаватъ и рѣшаватъ. Моментътъ е рѣшителенъ и е наложително да помогнете морално и материално — сега или никога!

За шести пѣтъ се канятъ всички, които изпращатъ суми за абонаменти, да ги адресиратъ до редакцията, а за дѣлове, встѣпителни и членски вноски — до Съюза. Изпращането да бжде съ пощенски записи.

Умоляватъ се всички дружества и отдѣлнитѣ лозари по въпроси относно списанието да се отнасятъ до редакцията, а за всички други, като: за въпроси по доставки и поръчки за лозарски материали и други подобни, да се адресиратъ направо до Съюза. Редактора се занимава само съ списанието.

На 20. II. т. г. въ гр. Сливенъ се е вѣнчалъ сътрудникътъ ни г. Н. Недѣлчевъ. Редакцията счита за приятенъ дългъ да му изкаже най-добри пожелания за дългъ и щастливъ семеенъ животъ.

== ЛОЗАРИ, ВИНАРИ, ==

НАБАВЕТЕ СИ

„РЪКОВОДСТВО ПО ВИНАРСТВО“

отъ И. И. Хранковъ, II-ро поправено и допълнено издание.

Не се сжпете за 20 л., защото всѣки, който го има, ще избѣгне много неприятности и грижи по приготвянето и обработването на вината си, слѣдователно ще спести стотици и хиляди левове каквито мнозина ежегодно губятъ.

Изданието е отъ Съюза на лозаритѣ и винаритѣ.

За поржчка отъ единъ екземпляръ, да се прибавя по 1'25 л за изпращане прѣпоржчено.

== ЛОЗАРСКА БАНКА — СОФИЯ ==

Продава франко склада и Варна най-модернитѣ **казани (аламбици)** „Егро“ отъ Парижъ отъ 200 и 300 литри вмѣстимостъ.

ВЪ СКЛАДА и СОФИЯ:

Ебюлиометри (уреди за опрѣдѣление спирта въ виното), спиртомѣри Гюйлюсакови, лозарски ножици и ножчета **Кунде**.

На пжтъ истински прѣскачки „ВЕРМОРЕЛЪ“

САЛКЪМОВО СЪМЕ 50 лв. кгр. праща коопер. „Орачъ“ — гр. Бѣла. Настав. съ поржчката бесплатно. Отдѣлно 3 лв.

Лозари и винари, четете „Лозарски Прѣгледъ“ и давайте обявленията и рекламитѣ си чрѣзъ него.

Всичкитѣ неплатили абонати да благоволятъ да се издължатъ, ако искатъ да получаватъ списанието.

Третата книжка ще бжде изпратена **само** на онѣзи, които се издължатъ.

За Г-на

.....

.....

ОТКРИВА СЕ ПОДПИСКА ЗА СПИСАНИЕ

„ЛОЗАРСКИ ПРЪГЛЕДЪ“

ГОДИНА VI (1921)

ОРГАНЪ НА СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЪ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ.

Списание „Лозарски Пръгледъ“

се урежда и издава въ София съ сътрудничеството на специалисти-агрономи (лозари-винари) изъ цѣла България.

Годишния абонаментъ е 40 лв. прѣдплатени за 20 печатни коли.

Всичко що се отнася до списанието, като: ржкописи, пари, запитвания и др., да се изпраща до редакцията —
София, ул. „Гурко“ № 18.

Списание „Лозарски Пръгледъ“ ще съдържа:

1. Уводни статии отъ икономически характеръ по наврѣмни въпроси.
2. Статии по лозарството — сезонни въпроси.
3. Статии по винарството — „ „
4. Статии по пепиниерството — „ „
5. Свѣдѣния отъ кореспонденти отъ всичкитъ центрове на България за състоянието на лозата.
6. Извадки отъ научни трудове — наши и чужди.
7. Рецензии и трибуна.
8. Свѣдѣния изъ живота на лозарско-винарскитъ дружества, кооперации и пр.
9. Въпроси и отговори. Послѣднитъ въ форма на практически съвети.
10. Бюлетинъ за пазарнитъ цѣни на лозарско-винарски продукти и материали у насъ и въ странство.
11. Хроника.